

PM2.5 ยังคงเป็นปัญหา..!

Research Update

โดย : วรณวิภา แสงสารพันธ์

ฝุ่นละอองเป็นมลพิษทางอากาศที่เป็นปัญหาหลักในกรุงเทพมหานครและชุมชนขนาดใหญ่ ฝุ่นละอองที่มีอยู่ในบรรยากาศรอบ ๆ ตัวเรามีขนาดตั้งแต่ 0.002 ไมครอน (มองไม่เห็น ด้วยตาเปล่า) ไปจนถึงขนาดใหญ่กว่า 500 ไมครอน โดยฝุ่นละอองที่ได้รับความสนใจ คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) เนื่องจากเป็นฝุ่นละอองที่แขวนลอยอยู่ในอากาศได้นานและมีผลกระทบต่อสุขภาพของคน ทั้งจากการเข้าสู่ปอดโดยตรง และเป็นศูนย์กลางให้สารพิษอื่น ๆ ในอากาศเข้าไปในส่วนลึกของร่างกาย เช่น สารก่อมะเร็ง สารโลหะหนัก ฯลฯ

ในปี 2556 องค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้ PM2.5 อยู่ในกลุ่ม ที่ 1 ของสารก่อมะเร็ง ซึ่งเป็นสาเหตุให้ 1 ใน 8 ของประชากรโลกเสียชีวิตก่อนวัยอันควร และอายุขัยเฉลี่ยของผู้ได้รับมลพิษฝุ่นละอองลดลงมากกว่าจากการสูบบุหรี่

แผนภาพแสดงอายุเฉลี่ยที่ลดลงจากภัยต่าง ๆ

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5)

ประกอบด้วยค่ามาตรฐาน 2 ลักษณะ คือ

(1) **มาตรฐานเฉลี่ยรายปี** เป็นค่าบ่งชี้อันตรายในลักษณะที่ต้องได้รับสารติดต่อกันเป็นเวลานาน หลายสิบปีจนเกิดเป็นโรคเรื้อรัง

(2) **มาตรฐานเฉลี่ยราย 24 ชั่วโมง** เป็นค่าบ่งชี้อันตรายในลักษณะกึ่งเฉียบพลัน คือสามารถเกิดปัญหาได้ทันทีเมื่อได้รับฝุ่นดังกล่าว และกึ่งเรื้อรังคือ ต้องได้รับไปช่วงเวลาหนึ่ง จึงจะเกิดผลเสียต่อสุขภาพ แต่ละประเทศได้กำหนดค่ามาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) แตกต่างกันตามบริบทของสภาพเศรษฐกิจ สังคม ความพร้อมทางเทคโนโลยีและการเงินของแต่ละประเทศ

ประเทศ	ค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (มก./ลบ.ม.)	ค่าเฉลี่ย 1 ปี (มก./ลบ.ม.)
องค์การอนามัยโลก	25	10
สหภาพยุโรป	-	12
สหรัฐอเมริกา	35	12
ออสเตรเลีย	25	8
ญี่ปุ่น	35	15
เกาหลีใต้	50	27
มาเลเซีย (2018)	50	25
ประเทศไทย	50	25

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นอกจากประเทศไทย ฝุ่นละอองยังเป็นปัญหาสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งก็ได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) เช่น **ประเทศจีน** ได้แก่ การสั่งปิดโรงงานถ่านหินแห่งสุดท้าย ระบุบังคับโครงการก่อสร้างในช่วงหน้าหนาวที่ผ่านมา ตั้งทีมขจัดควันพิษ "Smog Squad" ตระเวนห้ามชาวเมืองปิ้งย่างกลางแจ้ง ห้ามขายอาหารปิ้งย่างตามท้องถนนวางแผนปฏิบัติการในระยะยาว 5 ปี และห้ามเผาใบไม้ทุกชนิดติดตั้งหอฟอกอากาศ **เกาหลีใต้** ได้แก่ ปิดโรงไฟฟ้าถ่านหิน 8 แห่ง ชั่วคราวในช่วงฤดูใบไม้ผลิ และปิดโรงไฟฟ้าถ่านหินเป็นการถาวรในป็นหน้า **อินเดีย** ได้แก่ ห้ามแท็กซี่เครื่องยนต์ดีเซลวิ่งบริการ ทดลองให้รถยนต์เลือกวิ่งเฉพาะวันคู่ วันคี่ และห้ามจุดพลุในเทศกาลต่าง ๆ กระตุ้นให้ใช้รถไฟฟ้าภายในปี 2030 **เยอรมนี** ได้แก่ ห้ามจอดรถใกล้บ้าน ต้องเสียเงินเช่าที่จอดรถแพงทำให้ไม่อยากมีรถส่วนตัว **เดนมาร์ก** ได้แก่ การรณรงค์ให้ใช้จักรยาน และ **เมืองขนาดใหญ่ ปารีส เอเธนส์ เม็กซิโกซิตีมาดริด** ได้แก่ เลิกใช้รถยนต์ดีเซลภายในปี 2025 และสนับสนุนให้ใช้บริการขนส่งสาธารณะ เป็นต้น สำหรับประเทศไทยรัฐบาลมีแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงอากาศปิดและมีปริมาณฝุ่นละอองสูง และการแก้ไขมลพิษฝุ่นถาวร อย่างไรก็ตาม ภาครัฐต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องในทุกมิติ ขณะที่ภาคประชาสังคมก็ต้องมีส่วนร่วม จึงจะสามารถทำให้ปัญหาฝุ่นละอองบรรเทาได้

ที่มา https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5493&filename=socialoutlook_report